

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ Й ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА
ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА НІМЕЦЬКОЇ ТА РОМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректорка з навчальної та науково-педагогічної роботи,
голова науково-методичної ради
Дар'я МАЛЬЧИКОВА
«19» березня 2024 р.

**Програма атестації здобувачів вищої освіти
Атестаційні екзамени
Іноземні мови та світова література.
Методика навчання іноземної мови та світової літератури у закладах
загальної середньої освіти**

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність 014 Середня освіта
Спеціалізація 014.022 Німецька мова і
література
Освітня програма Середня освіта (мова і література німецька)
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
Форма навчання денна

ПОГОДЖЕНО

на засіданні науково-методичної ради
факультету української й іноземної філології
та журналістики

Голова НМР факультету Ірина ГАЙДАЄНКО
«19» березня 2024 р., протокол № 6

Івано-Франківськ – 2024 р.

Затверджено на засідання кафедри
німецької та романської філології
Протокол № 8
від «04» березня 2024 р.

В.о. завідувачки кафедри

німецької та романської філології

Наталя РОМАНОВА

АТЕСТАЦІЯ ЗДОБУВАЧІВ РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ «БАКАЛАВР»

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Атестація здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти складається з двох екзаменів

1. Іноземні мови та світова література.
2. Методика навчання іноземної мови та світової літератури у закладах загальної середньої освіти.

Перший екзамен містить питання теоретичного та практичного аспектів іноземної мови та світової літератури.

Другий екзамен розглядає питання методики навчання іноземної мови та світової літератури у закладах загальної середньої освіти.

Атестація здобувачів проводиться в усній формі.

Атестація здобувачів ступеня вищої освіти «бакалавр» є підсумковою формою перевірки та оцінки науково-теоретичної та практичної підготовки здобувачів та сформованості у них загальних компетентностей, серед яких:

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 2. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 3. Здатність свідомо визначати цілі власного професійного й особистісного розвитку, організувати власну діяльність, працювати автономно та в команді.

ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення, аналізу та критичного оцінювання інформації з різних джерел, у т.ч. іноземною мовою.

ЗК 5. Здатність застосовувати набуті знання та вміння в практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7. Здатність до письмової й усної комунікації, що якнайкраще відповідає ситуації професійного і особистісного спілкування засобами іноземної та державної мов.

ЗК 8. Здатність проводити дослідницьку роботу, визначати цілі та завдання, обирати методи дослідження, аналізувати результати.

ЗК 9. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми з відповідною аргументацією, генерувати нові ідеї.

ЗК 10. Здатність критично оцінювати й аналізувати власну освітню та професійну діяльність.

ЗК 11. Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології в освітній і професійній діяльності.

Для проведення атестації організується екзаменаційна комісія у складі голови, членів комісії та екзаменаторів, які перевіряють результати навчання здобувачів вищої освіти «бакалавр» за освітньою програмою.

ПРН 1. Базові знання філософії, культурології, історії української культури, що сприяють формуванню світогляду й соціалізації особистості в суспільстві, усвідомлення етичних цінностей, норм поведінки.

ПРН 2. Знання сучасних філологічних й дидактичних засад навчання іноземних мов і світової літератури та вміння творчо використовувати різні теорії й досвід (вітчизняний, закордонний) у процесі вирішення професійних завдань.

ПРН 3. Знання державного стандарту загальної середньої освіти, навчальних програм з іноземної мови та світової літератури для ЗНЗ та практичних шляхів їхньої реалізації в різних видах урочної та позаурочної діяльності.

ПРН 4. Знання та вміння використовувати сучасні форми, методи й способи контролю й оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з німецької мови та світової літератури, другої іноземної мови.

ПРН 5. Знання правових та етичних норм, які регулюють відносини між людьми в професійних колективах.

ПРН 6. Знання сучасних підходів до організації та здійснення освітнього процесу згідно з вимогами педагогіки, психології, вікової фізіології й валеології, екології.

ПРН 7. Застосування сучасних методик й технологій (зокрема інформаційні) для забезпечення якості освітнього процесу в загальноосвітніх навчальних закладах.

ПРН 8. Уміння аналізувати, діагностувати та корегувати власну педагогічну діяльність з метою підвищення ефективності освітнього процесу.

ПРН 9. Знання мовних норм, соціокультурної ситуації розвитку української та іноземних мов, що вивчаються, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.

ПРН 10. Здатність використовувати знання й уміння з теоретичної граматики, теоретичної фонетики, лексикології, стилістики для іншомовного комунікативного спілкування німецькою мовою.

ПРН 11. Володіння комунікативною мовленнєвою компетентністю з української та іноземних мов (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатність удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.

ПРН 12. Знання специфіки перебігу літературного процесу різних країн в історико-культурному контексті; володіння різними видами аналізу

художнього твору, вміння визначати його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.

ПРН 13. Уміння працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі.

ПРН 14. Використання гуманістичного потенціалу рідної й німецької мов і світової літератури, другої іноземної мови для формування духовного світу юного покоління громадян України.

ПРН 15. Здатність учитися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набути під час навчання кваліфікацію.

ПРН 16. Здатність аналізувати й вирішувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на підставі сформованих ціннісних орієнтирів, визначати власну соціокультурну позицію в полікультурному суспільстві, бути носієм і захисником національної культури.

ПРН 17. Знання вимог до безпеки життєдіяльності й готовність до охорони життя й здоров'я учнів в освітньому процесі та позаурочній діяльності.

Згідно Освітньої Програми фаховими компетентностями, якими повинен володіти здобувач ступеня вищої освіти «Бакалавр» є:

ФК 1. Володіння спеціальними знаннями загальних і часткових теорій мовознавства та літературознавства, наукових шкіл і напрямів філологічних досліджень.

ФК 2. Здатність реалізовувати сучасні підходи до організації та здійснення освітнього процесу згідно з вимогами педагогіки, психології, вікової фізіології й валеології, а також відповідно до норм безпеки життєдіяльності.

ФК 3. Здатність формувати в учнів предметні компетентності, застосовуючи сучасні підходи, методи й технології навчання іноземної мови та світової літератури.

ФК 4. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з німецької мови та світової літератури, другої іноземної мови.

ФК 5. Здатність до критичного аналізу, діагностики та корекції власної педагогічної діяльності з метою підвищення ефективності освітнього процесу.

ФК 6. Здатність здійснювати професійну діяльність українською та іноземною мовами, спираючись на знання організації мовних систем, законів їх розвитку, сучасних норм їх використання.

ФК 7. Здатність використовувати потенціал полілінгвальної підготовки для ефективного формування предметних компетентностей учнів.

ФК 8. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії німецької мови, теорії та історії світової літератури та культури у процесі навчання.

ФК 9. Здатність орієнтуватися у літературному процесі в історико-культурному контексті та використовувати знання іноземних мов і світової літератури для формування національної свідомості, культури, ціннісних орієнтацій учнів.

ФК 10. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.

ФК 11. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання перспективного практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації освітніх цілей.

1. Іноземні мови та світова література.

Перший екзамєн передбачає перевірку ґрунтовних філологічних знань з таких теоретичних курсів, як-от: «Теоретична фонетика», «Теоретична грамати́ка», «Історія німецької мови», «Лексикологія німецької мови», «Стилістика німецької мови», «Країнознавство», а також сформованість умінь та навичок із дисциплін «Практика усного та писемного німецького мовлення», «Практична фонетика», «Практична грамати́ка», «Історія світової літератури».

Здобувачі також мають показати обізнаність щодо сучасних наукових напрямів дослідження художнього тексту, його лінгвостилістичного аналізу, стратифікації словникового складу німецької мови. Здобувачі повинні продемонструвати вільне володіння словниковим запасом щодо висловлювання на задану тематику, а також аналізувати твори світової літератури.

Перший екзамєн здобувачів фахових компетентностей: *мовленнєвої, соціокультурної, лінгво-, науково-дослідної, дискурсивної* та в ситуаціях спілкування з носіями мови.

Теоретичні питання до державного екзамєну

1. Періодизація історії німецької мови.
2. Типи словотвору у сучасній німецькій мові.
3. Німеччина та її роль у Євросоюзі.
4. Семантичний аналіз словникового фонду сучасної німецької мови.

5. Дієслово та його основні категорії (характеристики).
6. Функціональні стилі в сучасній німецькій мові.
7. Умлаут та його історичний розвиток.
8. Система освіти в Німеччині.
9. Проблеми частин мови в німецькій граматиці.
10. Речення як основна одиниця синтаксису.
11. Граматичні категорії іменника та їхня характеристика.
12. Політичні партії у Німеччині.
13. Засоби образності в сучасній німецькій мові.
14. Запозичення як один із шляхів збагачення словникового складу німецької мови.
15. Фразеологічні одиниці сучасної німецької мови та їхня структурно-семантична характеристика.
16. Іменник – розвиток та його становлення в історії німецької мови.
17. Стилiстичний порядок слів та порушення рамкової конструкції.
18. Категорія часу у сучасній німецькій мові.
19. Категорії іменника.
20. Характеристика стилів сучасної німецької мови.

Перелік розмовних тем

1. Україна на карті світу.
2. Моя Батьківщина.
3. Природні щедоти моєї Батьківщини.
4. Київ – визначні історичні й культурні пам'ятки.
5. Історичний Київ.
6. Українські письменники сучасності: імена, твори, перспективи.
7. Подорожуємо великими містами України: Львів, Одеса, Харків.
8. Проблеми екології в Україні.
9. Система вищої освіти в Німеччині.
10. Вулицями Берліну.
11. Федеративні землі Німеччини.
12. Подорожуємо Німеччиною.
13. Німецькомовні країни.
14. Визначні діячі Німеччини.
15. Підходи до проблеми виховання дітей.
16. Жінка у сучасному суспільстві.
17. Шлюб – це робота, над якою повинні працювати обидва: шляхи збереження.
18. Система шкільної освіти Німеччини.

19. Розлучення як актуальна проблема сьогодення.
20. До кожного мистецтва належать двоє: один, який його творить, та другий, який його потребує.
21. Історія розвитку живопису.
22. Улюблений витвір мистецтва: автор, стиль, розуміння деталей.
23. Інтернет – сучасне джерело інформації.
24. Проблема інтернет-залежності.
25. Діти та цифрові медіа: переваги та недоліки користування.
26. Засоби масової інформації: види, можливості, функції.
27. Книги, якими захоплююсь.
28. Жанри літератури: специфіка, автори, твори.
29. Загадки мови тіла: міміка, жести, рухи, одяг тощо.
30. Чотири типи темпераменти людини.

Перелік питань зі світової літератури

1. Ідейна спрямованість та характер головного героя в поемі Гомера «Одіссея».
2. Проблематика трагедії Есхіла «Прометей прикутий» та ідейне значення образу Прометея.
3. Мотив долі в образах головних героїв у поемі Вергілія «Енеїда».
4. Тема мистецтва та митця в поезії Горация.
5. Ідеалізація образів лицарів та короля як відображення епічної ідеї в поемі «Пісня про Роланда».
6. Художнє та ідейне поєднання рис літератури Середньовіччя та Відродження в поемі Данте «Божественна комедія».
7. Новаторське зображення ліричного героя та Прекрасної Дами в поезії Петрарки.
8. Образ Гамлета як втілення трагічного зіткнення гуманістичної мрії та потворної дійсності в трагедії В.Шекспіра.
9. «Життя – це сон» П. Кальдерона як утілення світоглядних та художньо-естетичних засад бароко.
10. «Міщанин-шляхтич» Ж.-Б. Мольєра: проблемно-тематична своєрідність, образи дійових осіб, засоби творення комічного.
11. «Фауст» Й. В. Гете: історія створення, особливості сюжетно-композиційної структури. Роль Мефістофеля у пошуках Фаустом сенсу буття.
12. «Робінзон Крузо» Д. Дефо: специфіка сюжетно-композиційної побудови, образ Робінзона в контексті ідейної спрямованості твору.

13. Романтичне двосвіття, символіка образів і гротеск як особливості художнього стилю «Крихітки Цахеса...» Е.Т.А. Гофмана.
14. Вальтерскоттівська модель історичного роману: концепція минулого, композиція, принципи розстановки персонажів (роман «Айвенго»).
15. Герой і французька дійсність доби Реставрації у романі «Червоне і чорне» Ф.Стендаля.
16. «Гобсек» О.Бальзака: проблематика й система образів. Романтичні та реалістичні риси поетики.
17. «Пані Боварі» Г. Флобера як твір про «провінційні звичаї». Образ Емми Боварі.
18. Новаторська драма Г.Ібсена. Ідейно-естетичний аналіз п'єси Г.Ібсена «Ляльковий дім».
19. Принципи новаторської драматургії Б.Шоу. П'єса Б.Шоу «Пігмаліон»: міфологічна основа, система образів.
20. Трагедія відчуженої особистості в новелі Ф. Кафки «Перевтілення».
21. Жанрово-стильова специфіка антиутопії в літературі ХХ століття (твори за вибором здобувача).
22. Тема «втраченої генерації» в творчості Е. Хемінгвея та Е.М.Ремарка (твори за вибором здобувача).
23. Принципи «епічного театру» в п'єсі Б. Брехта «Матінка Кураж та її діти».
24. Проблематика та образи в романі Дж. Селінджера «Над прірвою у житті».
25. Проблематика і алегорично-символічні образи у романі В. Голдінга «Володар Мух».

**РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:
БАЗОВА ЛІТЕРАТУРА**

Теоретична фонетика:

1. Стеріополо О. Методичні рекомендації з теоретичної фонетики німецькою мовою. К.: КДППМ, 1990. 75 с.
2. Стеріополо О. Теоретичні засади фонетики німецької мови: підручник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. 320 с.
3. Altmann H., Ziegenhain U. Phonetik, Phonologie und Graphemik fürs Examen. Wiesbaden: Westdeutscher Verlag, 2002. 174 S.

Теоретична граматика:

1. Charitonowa B. Theoretische Grammatik der deutschen Sprache. Syntax. Kiew: Hochschule, 1976. 160 S.
2. Engel U. Deutsche Grammatik. Heidelberg: Julius Groos Verlag. 2000. 888 S.

Лексикологія:

1. Володіна Т.С. Theoretische und praktische Lexikologie der modernen deutschen Sprache (Deutsch) Sewastopol: Delta, 2012 292 S.
2. Гінка Б.І. Лексикологія німецької мови. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2010. 416с.
3. Кудіна О.Ф., Пророченко О.П. Перлини народної мудрості: посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. 320 с.
4. Левицький В.В. Лексикологія німецької мови: посібник. Вінниця: НОВА КНИГА, 2014. 392 с.
5. Мізін К.І. Німецько-український фразеологічний словник (усталені порівняння). Вінниця: Нова книга, 2005. 304 с.
6. Огуй О.Д. Лексикологія німецької мови. Lexikologie der deutschen Sprache: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця: Нова книга, 2003. 416 с.
7. Büchmann. Geflügelte Worte. Köln: Buch und Zeit, 2000. 380 S.
8. Fleischer W. Phraseologie der deutschen Gegenwartssprache. Tübingen: Niemeyer, 1997. 300 S.
9. Schippan I. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache. Tübingen: Niemeyer, 2002. 306 S.

Стилістика:

1. Гоштанар І.В. Методичні рекомендації до вивчення курсу «Стилістика німецької мови». Херсон: Вид-во ХДУ, 2004. 36 с
2. Тимченко Є.П. Порівняльна стилістика німецької та української мов: навчальний посібник. Вінниця: Нова Книга, 2006. 240 с.
3. Токарева Т.С., Хоменко Т.А. Стилістика німецької мови (текст і його аналіз як предмет стилістики та інтерпретації тексту). Навчальний посібник. Кропивницький: Центрально-Українське видавництво, 2019. 196 с.

Історія мови:

1. Бублик В.Н. Історія німецької мови. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця: Нова книга, 2004. 272.
2. Левицький В.В. Історія німецької мови. Посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця: Нова книга, 2007. 216 с.
3. Schmidt W. Geschichte der deutschen Sprache. Stuttgart: S. Hirzel Verlag, 2007. 489 S.

Країнознавство:

1. Євгененко Д.А., Кучинський Б.В., Білоус О.М., Воронкова Н.Р. «Лінгвокраїнознавство» німецькомовних країн: посібник для студентів вищих закладів освіти та середніх навчальних закладів з поглибленим вивченням німецької мови. Вінниця: Нова Книга, 2008. 416с.
2. Ковбасюк Л.А. Методичні вказівки з курсу країнознавства німецької мови “Verfassung und Staatlicher Aufbau der BRD”: методичне видання. Херсон: Херсон: видавництво ХДУ, 2003. 36 с.
3. Fahrni D. Schweizer Geschichte. Ein historischer Abriss von den Anfängen bis zur Gegenwart. St. Gallen: Tipotron, 2002. 136 S.
4. Kudina O. Die Länder, wo man Deutsch spricht. Вінниця: Нова книга, 2002. 344 с.
5. Landeskunde Deutschland. Von der Wende bis heute. München: Hueber, 2016. 176 S.
6. Tatsachen über Deutschland. Frankfurt/Main: Societäts-Verlag, 2018. 180 S.

ДОПОМІЖНА ЛІТЕРАТУРА

Література з теоретичних питань

1. Денисенко С.Н. Словник-довідник з фразеологічної деривації на основі існуючої фразеології німецької мови з перекладом прикладів на українську та російську мови. Вінниця, НОВА КНИГА, 2005. 288 с.

2. Ніколаєва С.Ю. Методика навчання іноземних мов в середніх навчальних закладах. КЛ.,1999.
3. Романова, Н. В. Емотивна лексика в контексті курсу «Історія німецької мови». *Когнітивно-прагматичні дослідження професійних дискурсів : матер. V наук. конф. з міжнар. участю* (м. Харків, 19 березня 2016 р.). Х.: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2016. С. 90-93.
4. Солдатова С.М. Від фразотворення до дискурсу. Херсон: Тимекс, 2017. 154 с.
5. Der Deutsche Bundestag. Berlin: Deutscher Bundestag, 2000. 23 S.
6. Generation E. Deutschsprachige Landeskunde im europäischen Kontext. Stuttgart: Klett, 2011. 175 S.
7. Die Gesetzgebung des Bundes. Bonn: Deutscher Bundestag, 1999. 27 S.
8. Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland. Bonn: Deutscher Bundestag, 1998. 96 S.
9. Kovbasyuk L.A. Grundzüge des Gegenwartsdeutschen: Theorie und Praxis. Херсон: Тимекс, 2017. 196 с.
10. Methodik der zweiten Fremdsprache: Theorie und Praxis : навч. посіб. / уклад.: Б. І. Лабінська, Ж. Б. Черська. Чернівці : Рута, 2017. 263 с.
11. Specht F.. Zwischendurch mal: Landeskunde. Deutsch als Fremdsprache. München: Hueber Verlag, 2012. 100 S.

Література для тем з усної бесіди

1. Гоштанар І.В., Діденко Н.В. Deutsch als Zweitfremdsprache: Praxisideen für den Unterricht. Херсон: Типографія Стар, 2017. 221 S.
2. Навчальний посібник з німецької мови для студентів спеціальності ПМСО «Мова і література (німецька)» екстернатної форми навчання / Солдатова С.М. та ін. Херсон: Видавництво ХДУ, 2008. 188 с.
3. Солдатова С.М., Гоштанар І.В. Німецька мова для студентів факультетів іноземних мов. Херсон: Видавництво «Айлант», 2012. 208 с.
4. Romanowa, N. W. Deutsch als wissenschaftlicher Verkehr. Cherson: Städtischer Verlag, 2015. 220 S.

INTERNET-ДЖЕРЕЛА

1. <https://bop.unibe.ch/linguistik-online/index>
2. <https://www.derdiedaf.com/>
3. <https://www.deutschland.de/de>

4. <https://www.deutsch-perfekt.com>
5. <https://www.dw.com/de>
6. <http://www.germanistika.net/wp.../lexikologie.pdf>
7. <https://www.goethe.de/de/index.html>
8. <https://www.gfn.name/>
9. <https://hueber.de/deutsch-als-fremdsprache/unterrichten>
10. <https://www1.ids-mannheim.de>

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

А – відмінно (90-100 балів): *100-95% правильно виконаних завдань.*

Виставляється за умов виконання наступних вимог:

Глибокий та повний аналіз теоретичних положень, зрілість міркувань із теоретичних проблем, уміння охарактеризувати відповідні мовні явища, вміння навести вдалі приклади, аргументувати свою точку зору, обґрунтувати зазначене мовне явище, вдале використання наукового апарату та глибокі знання з мови.

В – добре (82-89 балів): *94-76 % правильно виконаних завдань.*

Виставляється за умов виконання наступних вимог:

Здобувач вищої освіти добре знає теоретичний матеріал, дає визначення понять, може обґрунтувати свої судження, може систематизувати набуті знання, добирає переконливі аргументи на підтвердження власного судження, володіє матеріалом при вирішенні практичних завдань. Допускаються 1-2 мовні помилки.

С – добре (74-81 бали): *80-75 % правильно виконаних завдань.*

Виставляється за умов виконання наступних вимог:

Здобувач вищої освіти добре знає теоретичний матеріал, дає визначення понять, може обґрунтувати свої судження, може систематизувати набуті знання, добирає переконливі аргументи на підтвердження власного судження, але допускає рід помилок мовного характеру. Допускаються 2-3 мовні помилки.

Д – задовільно (64 -73 бали): *74-51 % правильно виконаних завдань.*

Виставляється за умов виконання наступних вимог:

Викладення матеріалу не в повному обсязі, неглибоке володіння теоретичним та практичним матеріалом; приклади, які наводить студент не зовсім переконливі. Допускаються 4-5 мовних помилок.

Е – достатньо (60-63 бали): *50-40 % правильно виконаних завдань.*

Виставляється за умов виконання наступних вимог:

Досить поверхове викладання матеріалу, неповне розкриття суті даного мовного явища, відсутні або є лише частково приклади до аналізованого мовного явища. Допускаються 5-6 мовних помилок.

FX – незадовільно (35-59 балів): менше 40 % правильно виконаних завдань

Виставляється за умов виконання наступних вимог:

Здобувач вищої освіти не володіє будь-яким теоретичним матеріалом, не вміє навести жодного прикладу, не знає наукової термінології, допускає більш ніж 7 мовних помилок.

F – незадовільно (1-34 балів): відповідь *неприйнятна*

Здобувачеві вищої освіти рекомендовано повторний курс навчання.

2. Методика навчання іноземної мови та світової літератури у закладах загальної середньої освіти.

Екзамен з методики навчання іноземної мови та світової літератури є підсумковою формою перевірки загальних уявлень здобувачів про теорію навчання іноземних мов як наукова галузь, про методичні засади формування в учнів іншомовної комунікативної компетентності, про закономірності організації та забезпечення процесу навчання іноземної мови та культури. Здобувачі повинні продемонструвати наступні компетентності: бути критичними і самокритичними, аналізувати інформацію з різних джерел. Екзамен передбачає оволодіння знань теорії сучасного вивчення іноземної мови та світової літератури в закладах середньої освіти, сучасних тенденцій у навчанні іноземних мов та світової літератури в Україні так і за кордоном.

Питання з методики викладання іноземної мови

1. Методика як наука, значення принципів і методів навчання іноземних мов. Лінгвістичні основи методики, зв'язок методики та психології, дидактичні основи методики, зв'язок методики з педагогікою.
2. Характеристика цілей навчання іноземних мов. Суть поняття «зміст навчання іноземної мови», принципи відбору змісту навчання, основні та допоміжні засоби навчання іноземної мови.
3. Фонетичний мінімум та принципи його відбору. Головні принципи, що складають основу роботи над вимовою.
4. Характеристика системи ознайомлення учнів з новим фонетичним матеріалом, види фонетичних вправ.
5. Характеристика та типологія іноземної лексики. Етапи роботи над лексичним матеріалом.
6. Засоби семантизації лексичних одиниць. Комплекс вправ з формування лексичних навичок.

7. Принципи відбору граматичного матеріалу для вивчення в школі. Етапи роботи над граматичним матеріалом. Комплекс вправ для формування граматичних навичок.
8. Аудіювання як вид мовленнєвої діяльності. Мовленнєві механізми аудіювання та слухові механізми сприйняття. Характеристика текстів для навчання аудіювання, їх основні параметри.
9. Причини труднощів сприйняття аудіотексту на слух. Комплекс вправ для навчання аудіювання та методика їх виконання.
10. Етапи роботи з аудіотекстом. Засоби контролю прослуханого тексту.
11. Психофізіологічна природа читання. Методика навчання техніки читання. Комплекс вправ для навчання техніки читання.
12. Характеристика видів читання. Етапи роботи з текстом на основному та старшому етапах.
13. Різниця між термінами «письмо» та «писемне мовлення». Етапи в навчанні письма за шкільною програмою. Психолінгвістичні механізми письма; навчання техніки письма.
14. Комплекс вправ при навчанні письма. Письмо як засіб навчання та контролю. Види диктантів та методика їх проведення.
15. Основні функції контролю та вимоги до нього. Об'єкт контролю. Основні види та форми контролю.
16. Цілі та вимоги до проведення позакласної та позашкільної роботи з іноземної мови. Форми позакласної та позашкільної роботи з іноземної мови.
17. Урок іноземної мови як основна форма організації навчального процесу в школі. План-конспект уроку з іноземної мови. Типи і структура уроку іноземної мови.
18. Комунікативні, психологічні та лінгвістичні особливості діалогічного мовлення. Типологія діалогічного мовлення.
19. Методична система навчання діалогічного мовлення. Комплекс вправ з навчання діалогічного мовлення.
20. Характеристика комунікативних, психологічних, лінгвістичних особливостей монологічного мовлення. Різновиди монологічного висловлювання. Комплекс вправ для навчання ММ.
21. Основні етапи розвитку методики навчання іноземних мов: граматико-перекладний та лексико-перекладний методи.
22. Натуральні і прямі методи; усний метод Г. Пальмера.
23. Аудіолінгвальний та аудіовізуальний методи.
24. Рецептивний метод М. Уеста; сугестивний метод Г. Лозанова.

25. Класифікація вправ. Комунікативні вправи та їх підгрупи (респонсивні, ситуативні, репродуктивні, описові, дискусивні, композиційні).

Питання з методики викладання світової літератури

1. Методика викладання літератури як науки.
2. Специфіка та принципи викладання предмету «зарубіжна література» в загальноосвітніх школах II-III ст.
3. Навчально-методичні видання із зарубіжної літератури для загальноосвітніх шкіл II-III ст. (групи та різновиди).
4. Метод творчого читання, його специфіка та прийоми.
5. Евристичний метод, його функції, прийоми, основні види навчальної діяльності.
6. Репродуктивний метод: його сутність, прийоми та основні види навчальної діяльності.
7. Дослідницький метод: його сутність та основні види навчальної діяльності.
8. Функції та особливості організації в середніх класах етапу підготовки до сприйняття тексту.
9. Шкільний аналіз тексту: сутність, мета, специфіка, неприпустимі помилки.
10. Шлях аналізу художнього твору «слідом за автором».
11. Пообразний шлях аналізу художнього тексту.
12. Проблемно-тематичний шлях аналізу твору.
13. Урок літератури: його визначення та специфіка
14. Типологія уроків: проблема класифікації та типи уроків за М. Кудряшовим.
15. Основні компоненти аналізу епічного твору. Прийоми аналізу сюжету епічного твору.
16. Читання як основа всіх видів діяльності на уроках літератури та його різновиди. Структура читацької діяльності.
17. Прийом коментованого читання.
18. Переказ, його різновиди та функції.
19. Прийоми осягнення авторської позиції (за В.Г. Маранцманом).
20. Прийоми активізації співтворчої діяльності читача (за В.Г. Маранцманом).
21. Особливості організації вивчення біографічних відомостей про письменника в середніх класах.

22. Власне оглядові теми: їх місце, функції, складності та особливості вивчення в шкільному курсі.
23. Формування теоретико-літературних понять в учнів середніх класів.
24. Наочність на уроках зарубіжної літератури.
25. Позакласна та позашкільна робота в школі.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

БАЗОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Близнюк О.І., Панова Л.С. Ігри у навчанні іноземних мов: посібник для вчителів. К.: Освіта, 1997. 64 с.
2. Висоцька Н., Горенко О.П., Зеремба Т.Ф. та ін. Література західноєвропейського Середньовіччя: Навч. посіб. Вінниця, Нова книга, 2003. 464 с.
3. Гальчук О. Антична література: Навчальний посібник. К.: Вид-во Київського славістичного університету, 2008. 210 с.
4. Давиденко Г.Й., Акуленко В.Л. Історія зарубіжної літератури Середніх віків та доби Відродження. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 248 с.
5. Давиденко Г., Чайка О. Історія новітньої зарубіжної літератури К., 2009. Відродження: навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.]. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2011. 344 с.
6. Державна національна програма “Освіта” Україна ХХІ століття. К.: Райдуга, 1994.
7. Держаний освітній стандарт з іноземної мови (загальна середня освіта) V-IX класи / керн.автор.кол-ву С.Ю. Ніколаєва). К.: Ленвіт, 1998
8. Козлик І.В. Світова література доби Середньовіччя та епохи Відродження («Картина світу». Естетика. Поетика). Івано-Франківськ: СИМФОНІЯ форте, 2011. 345 с.
9. Мірошниченко Л. Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах. К.: Слово, 2010. 430 с.
10. Наливайко Д.С., Шахова К.О. Зарубіжна література ХІХ сторіччя. Доба романтизму: підручник. Тернопіль: Навчальна книга, 2001. 416 с.
11. Ніколенко О.М. Романтизм у поезії. Г. Гейне, Дж.Г. Байрон, А. Міцкевич, Г. Лонгфелло: Посібник для вчителя. Х., 2003. 176 с.
12. Пасічник С. А. Методика викладання української літератури в сер. навч. закл. К.: Ленвіт, 2000. 384 с.
13. Пащенко В., Пащенко Н. Антична література. К.: Либідь, 2008. 718 с.
14. Пригодій С.М., Горенко О.П. Американський романтизм. Полікритика: Навч. посібник. К., 2006. 440 с.
15. Програми загальноосвітніх шкіл. Іноземні мови 5-11 кл. К., 2022.

16. Степанишин Б. І. Викладання української літератури в школі. К.: РВЦ «Проза», 1995. 255 с.
17. Токмань Г. Л. Методика навчання української літератури в середній школі. К.: ВЦ «Академія», 2012. 312 с.
18. Цільова комплексна програма «Вчитель». *Інформаційний збірник Міністерства освіти України*. К.: Педагогіка. № 24. 1997.
19. Шаповалова М. С., Рубанова Г. Л., Моторний В. А. Історія зарубіжної літератури: Середні віки та Відродження: Підручник / За ред. Я. І. Кравця. 3-тє вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2011. 476 с.
20. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. Київ, 2003. 295 с.
21. Штейнбук Ф. М. Методика викладання зарубіжної літератури в школі. К., 2007. 316 с.

Додаткова література

- 22.Борецький М. Класицизм і його різновиди. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 1998. № 12. С. 46-47.
- 23.Введенська Т. Стилістичний аналіз (сучасні зарубіжні методики). *Слово і час*. 2001. № 9. С. 61–66.
- 24.Дудик П. С. Методологія, методи й методика стилістики. *Стилістика української мови : навч. Посібник*. К. : Видавничий центр “Академія”, 2005. С. 43–46.
- 25.Єрмоленко С. Я. Методи стилістичних досліджень. *Українська лінгвостилістика ХХ – початку ХХІ ст. : система понять і бібліографічні джерела / за ред. д-ра філол. наук, проф. С. Я. Єрмоленко*. К. : Грамота, 2007. С. 13–17.
- 26.Загнітко А. Методи, методики дослідження сучасного синтаксису. *Науковий вісник Чернівецького національного університету*. 2009. Вип. 475–477 : слов’янська філологія. С. 207–213.
- 27.Ковбасенко Ю.І. *Література середньовіччя*. К.: КУ імені Б. Грінченка, 2014. 102 с.
- 28.Короткий словник лінгвістичних термінів / за ред. С. Я. Єрмоленко. К. : Либідь, 2001. 224 с.
- 29.Наливайко Д. Бароко і драма Кальдерона «Життя – це сон» // Тема: Із літератури бароко. Кальдерон. «Життя – це сон». 2000. № 1. С. 5- 17.
- 30.Наливайко Д.С. Німецький романтизм. *Вікно в світ*.1999. № 1. С. 90–162.
- 31.Ніколенко О. Бароко. Класицизм. Просвітництво: Література ХVІІ – ХVІІІ ст. Харків: Ранок, 2003. 224 с.
- 32.Підлісна Г.Н. *Антична література для всіх і кожного*. К.: Техніка, 2004. 384 с.
- 33.Селіванова О. О. *Сучасна лінгвістика : термінологічна енциклопедія*. Полтава : Довкілля. К., 2006. 716 с.
- 34.Селіванова О. *Лінгвометодологія – наукова парадигма – епістема* *Науковий вісник Чернівецького національного університету*. 2009. Вип. 475–477 : слов’янська філологія. С. 200–206.
- 35.Українська мова : *Енциклопедія*. К. : Вид-во «Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана», 2000. 752 с.
- 36.Шалагінов Б.Б. *Зарубіжна література: Від античності до початку ХІХ ст.: Іст.естет. нарис*. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2007. 360 с.
- 37.Шалагінов Б. *Шлях Гете: Життя. Філософія. Творчість*. Харків: Ранок, 2003. 286 с.

INTERNET-ресурси:

1. https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiKqYOY-N3rAhWGjosKHTT_DQoQFjAFegQIAxAB&url=https%3A%2F%2Fcore.ac.uk%2Fdownload%2Fpdf%2F42972816.pdf&usg=AovVaw2_IKScPiIi4wdGk7D5THYw
2. https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiKqYOY-N3rAhWGjosKHTT_DQoQFjAFegQIAxAB&url=https%3A%2F%2Fcore.ac.uk%2Fdownload%2Fpdf%2F42972816.pdf&usg=AovVaw2_IKScPiIi4wdGk7D5THYw
3. https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiKqYOY-N3rAhWGjosKHTT_DQoQFjAHegQICBAB&url=http%3A%2F%2Fprints.zu.edu.ua%2F28339%2F1%2Fcopympnd.pdf&usg=AOvVaw0sNR9Cjdr_-asliW9_QisR
4. https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiKqYOY-N3rAhWGjosKHTT_DQoQFjAJegQICRAB&url=https%3A%2F%2Fspace.udpu.edu.ua%2Fbitstream%2F123456789%2F11808%2F1%2F%25D0%259C%25D0%259B%25D0%2594.pdf&usg=AOvVaw11zofNFPFB_WUhpNtDEuls
- https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiKqYOY-N3rAhWGjosKHTT_DQoQFjAAegQIARAB&url=http%3A%2F%2Fdiscourse.com.ua%2Flekci%2Fmetodi-lingvistichni-doslidzhen%2F&usg=AOvVaw1vJi81p8iTu7U_xmH72kLr

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка А («відмінно», 90-100 б.) ставиться, якщо здобувач дає чітку відповідь на питання, вільно володіє матеріалом, застосовує теоретико-літературні знання та свідомо вживає літературознавчі терміни, добре орієнтується в художньому тексті і дає відповідь на всі питання.

Оцінка В («добре», 82-89 б.) ставиться, якщо здобувач дає чітку відповідь на питання, вільно володіє матеріалом, застосовує теоретико-літературні знання та свідомо вживає літературознавчі терміни, добре орієнтується в художньому тексті і дає відповідь на 85 – 90 % питань.

Оцінка С («добре», 74-81 б.) ставиться, якщо здобувач дає не чітку відповідь на питання, не досить вільно володіє матеріалом, застосовує теоретико-літературні знання, добре орієнтується в художньому тексті і дає відповідь на 75 – 85 % питань.

Оцінка D («задовільно», 64-73 б.) ставиться, якщо здобувач дає не чітку відповідь на питання, не вільно володіє матеріалом, частково застосовує теоретико-літературні знання, не дуже добре орієнтується в художньому тексті і дає відповідь на 65 – 75 % питань.

Оцінка E («задовільно», 60-63 б.) ставиться, якщо здобувач не дає чітку відповідь на питання, погано володіє матеріалом, не застосовує теоретико-літературні знання, слабо орієнтується в художньому тексті і дає відповідь на 50 – 65 % питань.

Оцінка FX («незадовільно», 35-59 б.) ставиться, якщо здобувач не дає чітку відповідь на питання, погано володіє матеріалом, не застосовує теоретико-літературні знання, не орієнтується в художньому тексті і дає відповідь менш, ніж на 50 % питань. Та/або не дотримано норм академічної доброчесності.

Оцінка F («незадовільно», 1-34 б.) ставиться, якщо здобувач не виконав навчальну програму або якийсь елемент її складової, має фрагментарні теоретико-літературні знання, не орієнтується в художньому тексті і дає відповідь менш, ніж на 45– 50 % питань.

Гарант ОП

Ірина ГОШТАНАР